

2009

PUBLIC ADMINISTRATION - I (Optional)
लोक-प्रशासन-I (ऐच्छिक)

102128

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Nature : Conventional

स्वरूप : पारंपारिक

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in English or in Marathi.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is Compulsory. Of the remaining questions, attempt any four selecting one question from each section.
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the RIGHT indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल. अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (v) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (vi) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (vii) For each slab of 10, 15 and 20 marks, the examinee is expected to write answers in 125, 175 and 250 words respectively.
प्रत्येकी 10, 15 आणि 20 गुण असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे परिक्षार्थीकडून अनुक्रमे 125, 175 आणि 250 शब्दांमध्ये अपेक्षित आहेत.
- (viii) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

1. Answer any four of the following (10 marks each) :

खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 10 गुण) :

- (a) Explain the concept of Good Governance.
राज्य चांगल्या प्रकारे चालविणे ही संकल्पना स्पष्ट करा. 10
- (b) What are the causes of corruption ? What measures can be suggested for eradication of corruption ?
भ्रष्टाचाराची कारणे कोणती ? भ्रष्टाचाराचे उच्चाटन करण्यासाठी कोणती उपाययोजना सुचविता येईल ? 10
- (c) Explain the various forms of people's participation in Development.
विकासातील लोकांच्या सहभागाचे वेगवेगळे प्रकार स्पष्ट करा. 10
- (d) What is meant by training ? Explain the objectives and types of training.
प्रशिक्षण म्हणजे काय ? प्रशिक्षणाचा उद्देश आणि प्रकार स्पष्ट करा. 10
- (e) Discuss Legislative Control over budget.
अंदाज पत्रकावरील कायदेमंडळाच्या नियंत्रणासंबंधी चर्चा करा. 10

www.mpscmaterial.com

SECTION - A

विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Examine the nature and scope of Public Administration in the context of Welfare State.
लोककल्याणकारी राज्याच्या संदर्भात लोकप्रशासनाचे स्वरूप आणि व्याप्तीचे परीक्षण करा. 10
- (b) Describe in brief the contribution of Urwick and Gulick to Classical Theory.
पारंपारीक सिद्धान्तामध्ये उर्विक आणि गलिक यांच्या योगदानाचे वर्णन करा. 15
- (c) Critically examine the principles of organisation.
संघटनेच्या तत्वांचे टीकात्मक परीक्षण करा. 15

3. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) "Where Policy ends, administration begins". Comment.	10
"जेथे धोरण संपते, तेथून प्रशासन सुरू होते". भाष्य करा.	
(b) Critically examine the participative management for the study of Public Administration.	15
लोकप्रशासनाच्या अभ्यासासाठी सहभागी व्यवस्थापन सिद्धान्ताचे टीकात्मक परीक्षण करा.	
(c) Describe in brief the forms of organisations.	15
संघटनेच्या प्रकारांचे थोडक्यात वर्णन करा.	

SECTION - B

विभाग - B

4. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Examine the various theories of Leadership.	15
विविध नेतृत्व सिद्धान्तांचे परीक्षण करा.	
(b) Write in brief on Judicial Control over Public Administration.	10
लोकप्रशासनावरील न्यायालयीन नियंत्रणासंबंधी थोडक्यात लिहा.	
(c) What is delegated legislation ? Write its advantages and disadvantages.	15
प्रदत्त विधिनियम म्हणजे काय ? त्याचे फायदे तोटे लिहा.	

5. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Explain Keith Davis's traits of a successful organisational leader.	15
यशस्वी संघटनात्मक नेत्याचे केनिथ डेव्हिस ने सांगितलेले विशेष गुण स्पष्ट करा.	
(b) Write a note on importance of people's participation in administration.	10
प्रशासनातील लोकांच्या सहभागीकरणाच्या महत्वावर टीप लिहा.	
(c) Elucidate the significance of administrative tribunals in modern welfare state.	15
आधुनिक कल्याणकारी राज्यव्यवस्थेतील प्रशासकीय निवाडामंडळाचे महत्त्व विषद करा.	

www.mpscmaterial.com

SECTION - C

विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Critically examine the elements of office administration. 15
कार्यालयीन प्रशासनाच्या घटकांचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- (b) Examine the Ecological model of Comparative Administration. 15
तुलनात्मक प्रशासनाच्या सभोवतालीन सृष्टी नमून्याचे परीक्षण करा.
- (c) Explain meaning of bureaucracy and its changing role in development. 10
नोकरशाहीचा अर्थ सांगून विकासातील नोकरशाहीची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Examine in brief the Office Procedure and method in Office Administration. 15
कार्यालयीन प्रशासनातील कार्यालयीन कार्यपद्धती आणि पद्धती यांचे थोडक्यात परीक्षण करा.
- (b) Explain the meaning, nature and scope of Comparative Administration. 15
तुलनात्मक प्रशासनाचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (c) State the meaning and features of Development Administration. 10
विकास प्रशासनाचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये सांगा.

P.T.O.

SECTION - D

विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Explain the process of policy formation and state its problems of implementation. 15
धोरण निश्चीती प्रक्रिया स्पष्ट करून तीच्या अंमलबजावणीतील समस्या सांगा.
- (b) Elucidate the significance of administrative tribunals in modern welfare state. 15
आधुनिक कल्याणकारी राज्यसंस्थेतील प्रशासकीय निवडामंडळांचे महत्त्व विषद करा.
- (c) Critically examine the taxation policies. 10
करविषयक धोरणांचे टीकात्मक परीक्षण करा.

9. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Explain the various levels in policy-making process. 15
धोरण निश्चीती प्रक्रियेतील वेगवेगळ्या पातळ्या स्पष्ट करा.
- (b) Elucidate the significance of Administrative Adjudication in modern state. 15
आधुनिक राज्यात प्रशासकीय निवडामंडळाला असलेले महत्त्व विषद करा.
- (c) "Resource mobilisation becomes the basic issue for the government." Elucidate. 10
"साधन सामुग्रीची जुळवाजुळव करणे हा प्रशासनासमोरील महत्वाच्या प्रश्न बनला आहे". विषद करा.

- o O o -